

ZAŠTO KRSTIMO DJECU?

koreferat

DRAGUTIN KOCIPER

Sigurno je da mnogi kršćani nisu dovoljno svjesni što znači krštenje za njihov život. Ne znaju da su po krštenju postali živi udovi tijela Kristovog, stupili u katoličku Crkvu i da je time nastupio odlučni i sudbonosni čas u njihovom životu. Krst nas dovodi u užu zajednicu s Bogom i čitavom Božjom obitelji. To je prijelaz iz grešničke zajednice u ljubavnu zajednicu s Kristom. Danas više nego ikad treba krštenje nanovo proživjeti. Obnavljati krsna obećanja, prolaziti novi duhovni katekumenat. Treba stoga što javni život danas više ne nosi kršćanski pečat. Niti njegova ideologija ni etika. Naša era nije više Kršćanska era. Živimo u religiozno, nacionalno i socijalno pluralističkom društvu. Ima vjernika i nevjernika, sektaša, krivovjeraca, praznovjernih i raznih ideologija. Naglašuje se samo humanizam bez veze s Bogom i njegovom sankcijom. Roditelji u obiteljima nemaju, nažalost, ili imaju sve manje odlučni utjecaj na životni put svoje djece. Osim toga roditelji koji danas donose djecu na krštenje rođeni su u ratno ili poslijeratno vrijeme te i sami u tim prilikama nisu primili solidnu vjersku pouku. To je vrijeme ne baš prijateljske rastave države, škole i svega javnog života od Crkve i kršćanstva. Iskustvo i statistike pokazuju da je veliki broj krštenih, osobito po gradovima, u vjeri nepoučen, indiferentan, mlak i bez kršćanskog odgoja. Ako i donose djecu na krst, nije to iz pravih kršćanskih motiva, već više iz običaja, obzira, obiteljske tradicije, koji puta kod primitivnih iz nekoga praznovjerja. U katoličkim krugovima se mnogo o tome razmišlja i donose se prijedlozi da bi u čitavoj Crkvi trebalo obavljati zajedničke pastoralne katehizacije o krštenju. [Prošlogodišnja sinoda biskupa u Rimu donijela je zaključak: Mi biskupi, svjesni važnosti kateheze, dodijelivši joj prioritet u našem pastoralnom djelovanju, prihvaćamo zadatak da posvetimo sve naše snage katehetskoj aktivnosti zajedno sa evangelizacijom. Susreću se mnogostruke katehetske inicijative tako da će u predstojećih desetak godina kateheza biti tlo za obnovu cijele crkvene zajednice. Sigurno je da i dekristijanizacija glavnog grada Hrvatske napreduje. Treba da barem one koji su još ostali vjerni potpunije poučimo u vjeri i damo toj vjeri dublji sadržaj koji će utjecati na njihov život. U tom smislu određena je ova godina kao misijska obnova vjere u Zagrebu.

Obzirom na pouku za krštenje, da upoznaju motive, mogu je davati dušobrižnici kod priprave zaručnika za ženidbu. Kada prijavljuju djecu za krštenje treba roditeljima naglasiti potrebu, važnost, prave motive za krštenje. Isto i kod drugih susreta, posjeta i kontakata s roditeljima i kumovima. Kod izdavanja (dokumenata) krsnog lista i slično. Pogotovo kod samog krštenja treba protumačiti duboko značenje cijelog novog obreda, koji je izrađen po direktivi II. vatikanskog koncila i odobren od Svetog Oca.

Kada sam kod takvih susreta upitao roditelje: Što vas je potaklo da date krstiti dijete, dobio sam ove i slične odgovore: Ne želimo imati neksta u kući, ili mi smo svi kršteni, neka budu i djeca. Baka želi da ga svakako krstimo. Želimo ga krstiti da ne bude kao životinja. Kristim ga da bi bio dobar i dobro učio. Krstite ga velečasni, da istjerate iz njega vraga. Drugi opet: Želimo ga krstiti da bi primio vjeru. Da bi ga mogao voditi u Crkvu. Da bi dobio ime. Da ne umre bez krsta i da bude spašen. Da bude katolik. Da mu se oprostí istočni grijeh. Ne znam pravo reći zašto. Običaj je da ih krstimo. Našli smo prikladnog kuma, itd.

Budući da mi svećenici moramo imati kod krštenja neko moralno jamstvo iz te obitelji u prvom redu, a onda i od kumova da će dijete biti poučeno i poslije u vjeri odgajano, moramo ih poučiti o pravim motivima radi kojih krstimo djecu. U manjim vjerskim sredinama i zajednicama gdje se živi katolički i ta zajednica je neki daljnji jamac za kršćanski odgoj. Evo tih motiva za krštenje: Isus je rekao apostolima: Idite i naučavajte sve što sam vam zapovjedio i krstite ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga. Dakle najprije poučiti a onda krstiti. Đakon Filip je najprije poučio dvoranina kraljice etiopske a onda ga pokrstio. Prvi kršćani su u prvim stoljećima redovito krstili odrasle i ti su prolazili tzv. katekumenat, pripravu za krst, koji je trajao 2—3 godine. No bilo je i krštenja djece, kada se cijela obitelj krstila. Obitelj je jamčila za djecu. Djeci u prvom redu pripada kraljevstvo nebesko. Prvi je dakle motiv krštenja zapovijed Gospodnja: »Tko vjeruje i pokrsti se, spasit će se, tko ne vjeruje osudit će se«. Bez krštenja dakle nema spasenja. Volja je Božja, veli sv. Pavao, vaše spasenje. Neka dakle roditelji promisle što uskraćuju djeci kad ih ne daju krstiti. Da bi krštenje došlo do stvarne životne vrijednosti treba ih poslije poučiti u vjeri. Vjera dolazi po čuvanju, slušanju, a klica vjere je darovana kod krštenja.

Drugi motiv je čišćenje duše od ljage praroditeljskog ili istočnog grijeha i svakog drugog grijeha, ako se radi o odraslom kršteniku. Na krstu nam se opraštaju svi grijesi i sve kazne za grijehe. Tu djeluje Duh Sveti kao nebeska vatra ljubavi koja svaku rđu nečistoće izgara.

Krsna voda je simbol pranja i čišćenja. Ništa zaprljano i nečisto ne može se pojaviti pred licem Božje svetosti. Neki bogoslovi uče da se i djeca koja umiru bez krsta ipak spašavaju krstom želje svojih roditelja, koji su to uistinu željeli. Treći motiv je Božje posinstvo i djetinjstvo. Sv. Pavao apostol nas uči: »Vi ste primili Duha posinjenja, kojim vičemo-Abba-Oče. Sam Duh svjedoči s našim duhom da smo djeca Božja. Ako smo djeca i baštinci Božji, a subaštinci Kristovi« (Rim 16, 17) osim naravnog života po tjelesnom rođenju ima i vrhunaravni život Božji, nebeski. Za taj život ima i novo rođenje po krštenju. Po krštenju više nismo stvorovi, robovi, sinovi tame, već posinjena djeca Božja s pravom na Očevu baštinu.

Isus reče Nikodemu: »Ako se tko nanovo ne rodi ne može ući u kraljevstvo Božje«. Za dijete je to krštenje dakle Božić. Bog dolazi i rađa se na neki način u duši krštenika. Otac, Sin i Duh Sveti. Duša postaje stan, hram Duha Svetoga. I uskrs je to u duši. Umire u njoj grešni Adam a uskrsava novi Krist. Ovaj dakle naravni život nije sve. Usmjereni smo dakle na vječni sretni život u Bogu, s Bogom po krštenju koje je Krist naredio i nama zaslužio.

Četvrti motiv je: po krštenju postajemo dionici Božje naravi. A Bog je ljubav, svetost, istina i dobrota. Taj život izljuje se, prelazi, dakako u ograničenoj mjeri u dušu krštenika. Postajemo Bogu slični ne samo po tome što imamo duhovnu dušu, već smo na vrhunaravni način suobličeni s Kristom. Živimo s Bogom u odnosu ljubavi, prijateljstva, sinovstva. Dragi smo Ocu, Sinu i Duhu Svetom. Mi to kažemo, jer se bolje ne znamo izraziti da smo u milosti Njegovoj. Ona nas posvećuje. Jedna te ista milost ili ljubav Božja na razne se načine preko sakramenata prelijeva u dušu, ali najprije po krštenju. Krštena djeca su mali sveci, kao čisti anđeli. Komadić neba je već sada u njihovoj duši, a još će se otkriti što ćemo biti kad k Ocu dođemo. Nema zemaljske časti ni odlikovanja koje je veće nego ovo. Sv. Pavao veli Ef 2, 19 — postali smo subraća Isusova, sugrađani svetih i ukućani Božji.

Peti motiv koji nas vodi krštenju jest što postajemo punopravni članovi Kraljevstva Božjeg na zemlji, zajednica Kristovih vjernika, udovi mističnog tijela Kristovog tj. Crkve katoličke. Uključujemo se u Božji narod Novoga zavjeta, kako očevi naši tako i mi. Sada imamo pravo na sva ostala sredstva milosti, spasenja i oprostjenja, na sve duhovno blago ove zajednice, na sve svete sakramente i blagoslove. Dionici smo svih svetih misa koje se služe po svijetu. Ne smijemo dakle krst smatrati samo nekom vanjskom ceremonijom, formalnošću ulaska u Crkvu. To je i prvi susret s Isusom nazočnim u Crkvi kojoj je On vjeran kao svojoj zaručnici. Tu nam je došao i prvi poziv da ga nasljedujemo. Poziv ali i obveza i dužnost. Tu smo kao loza ucijepljeni na trs koji je Krist Gospodin. Sok života milosti dolazi iz njega u nas. Kad već svaki grešnik dobiva toliko pobuda, poticaja, rasvijetljenja da se može spasiti tj. djelujućih milosti, koliko više krštenik. I ta milost djeluje u duši, kako vele bogoslovi *Ex opere operantis Christi in nobis et ex opere oprante Ecclesia*, ima časova kada i krštenik koji se zanemario osjeti unutarnji poziv te milosti, iako ga ona ne sili, ostavlja ga slobodnim ali ga zove. Zove ga da obnovi dar koji je u njemu. Na krštenje sjeća ga i ime kojim ga je krstitelj nazvao kod tog svetog čina.

Ako hoćemo dodajmo još i šesti motiv a taj je iz tradicije naroda u kojem živimo. Proslavili smo 1300-godišnjicu od pokrštenja Hrvata. S krštenjem smo ušli u povijest prosvjetljenih i kulturnih naroda. Sva je naša kultura, prosvjeta, književnost, umjetnost, obiteljski i javni život i moral do nedavno bio prožet kršćanstvom i pripadnošću Crkvi katoličkoj. Tako da nas je i Sv. Otac nazvao predziđem kršćanstva. Tu vjeru su naši očevi zasjeđali toliko puta u ratu i u miru. Pod lozinkom: »Za krst časni i slobodu zlatnu« išli su i u smrt. Ta ih je vjera nadahnjivala u najvećim postignućima i tješila u najtežim vremenima poniženja. Zar ćemo joj otkazati vjernost i vrijednost? Što vrednije i ljepše može nju zamijeniti?

Krstionica je poslije oltara najsvetije mjesto za nas. Mnogo nas uči i mnogo nam propovijeda. Čitav ovaj tečaj govorit će o veličini i darovima Božjim koje smo ovdje primili. Pristupimo krstionici na koljenima. Zahvalimo za taj veliki nezasluženi dar Božje dobrote i Providnosti. Poljubimo to sveto mjesto. Ako se vjera i krštenje nekima čini veliki rizik, zar nevjera nije veći i sudbonosniji rizik? Naš je rizik opravdan jer znamo kome i zašto smo povjerovali. Tu je Otac progovorio našoj duši: »Ovo je moj ljubljani Sin«. Tu nas je Krist kao braću prigrlio. Tu se Duh Sveti u srcima nastanio.